

**N:o 50.**

Ank. till Riksd. Kansli den 29 Mars 1886, kl. 11 f. m.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion med förslag till stadgande i fråga om skyldigheten att uppföstra oäkta barn.*

Lag-Utskottet afgifver härmed utlåtande öfver en inom Första Kammaren af Herr *P. M. Söderberg* afgifven och af Kammaren till Utskottet öfverlemnad motion med förslag till stadgande i fråga om försörjning af oäkta barn.

I 24 § af förordningen angående fattigvården den 9 Juni 1871 stadgas:

»1. Hustru har, oberoende af ålder, samma hemorts rätt som mannen. Varder äktenskapet genom mannens död eller eljest upplöst, behåller hustrun den hemorts rätt, hon under äktenskapet senast egde, till dess annan henne tillkommer.

2. Äkta barn, som är minderårigt, har faderns eller, der han är död och modern lefver, moderns hemorts rätt, men, om båda föräldrarna äro döda, den hemorts rätt, hvilken den sist afidne vid sin död egde.

3. Oäkta minderårigt barn har samma hemorts rätt som modern eller, om hon är död, den hon senast egde.

4. Vid den hemorts rätt barn eger, då det fyller femton år, bibehålles det till dess det sjelf annan erhåller.»

*Bih. till Riksd. Prot. 1886. 7 Saml. 22 Häft.*

Med hänvisning till de i denna § meddelade bestämmelser i fråga om oäkta barns hemortsrätt, anför motionären:

Lagstiftaren hade dermed visserligen icke frångått den grundsats, att såväl fader som moder till oäkta barn skulle detsamma försörja och uppfostra, hvilket syntes deraf att, om oäkta barns fader blifvit funnen och till faderskapet lagligen vunnen, han då dömdes att utgifva bidrag till barnets underhåll och uppfostran; men lagstiftaren hade det oakadt i det fall, att föräldrarne saknade förmåga att barnet försörja, hänvisat barnets försörjande och uppfostran uteslutande till det samhälle, qvinnan tillhörde. Häruti låge en orättvisa, som i många fall tryckte synnerligen hårdt på de mindre kommuner, hvilka gränsade till städer, fabriker, lägerplatser med flere dylika orter, och som ofta höjde dessa små kommuners vanliga fattigvårdsutgifter med 20 till 30 procent, ja till och med derutöver.

För att härutinnan vinna rättelse föreslår motionären, att, med bibehållande af hvad lag bjuder om oäkta barns hemortsrätt, det måtte stadgas, att fader och moder till oäkta barn skola gemensamt eller den det förmår försörja och uppfostra sådant barn till femton års ålder, samt att, om föräldrarne genom medellöshet, oförmåga eller dödsfall hindras i fullgörandet häraf, det då, i fall föräldrarne tillhöra olika kommuner eller fattigvårdssamhällen, skall åligga det samhälle, der den till faderskapet lagligen vunne har sin hemorts- och försörjningsrätt, att årligen betala hälften af den försörjnings- och uppfostringskostnad, som drabbat den kommun, der barnet har hemorts- och försörjningsrätt.

---

Det kan icke förnekas, att den i fattigvårdsförordningen meddelade bestämmelse om oäkta barns hemortsrätt kan under de af motionären påpekade förhållanden blifva för en kommun synnerligen betungande, och det kunde väl synas billigt, att det fattigvårdssamhälle, inom hvilket barnets fader eger hemortsrätt, finge deltaga i kostnaden för barnets underhåll. I regeln torde dock den olikhet i kommunernas fattigvårdsutgifter, som i följd af denna bestämmelse kan uppstå, af de faktiska förhållandena utjemnas, så att de fall, der en verklig obillighet qvarstår, endast blifva sällsynta undantagsfall.

I frågor af sådan beskaffenhet som den förevarande måste man emellertid taga hänsyn ej blott till rättvisa och billighet, utan ock till hvad som är lämpligt och praktiskt utförbart. I vår gällande fattigvårdslagstiftning är såsom grundsats antaget, att en hvar i fattigvårdshänseende eger hemortsrätt inom endast ett fattigvårdssamhälle, som det alltså åligger att ensamt lemna honom den fattigvård, hvaraf behof kan uppstå. Denna af praktiska skäl antagna grundsats torde icke böra sönderbrytas för sådana undantagsfall, som de af motionären framhållna.

Utskottet föreställer sig äfven att motionärens förslag, upphöjdt till lag, skulle medföra åtskilliga betänkliga följder. Så snart ett oäkta barn föddes, och anledning yppades, att detsamma kunde komma att falla fattigvården till last, skulle det fattigvårdssamhälle, som dess försörjning i sådant fall skulle åligga, låta sig angeläget vara att framskaffa en person från ett annat fattigvårdssamhälle, som kunde antagas för barnets fader, och det vore dervid af ringa vikt, om denne egde förmåga att bidraga till barnets underhåll, då det i motsatt fall skulle åligga det samhälle han tillhörde att utgifva sådant bidrag.

På de sålunda anförda skäl får Utskottet hemställa,  
att förevarande motion icke må till vidare åtgärd för-  
anleda.

Stockholm den 27 Mars 1886.

På Lag-Utskottets vägnar:

E. THOMASSON.

---

### Reservationer:

af Herr Söderberg: »Då gällande lag angående fattigvården innehåller bestämmelse derom, att båda föräldrarne, fader lika väl som moder, äro skyldige att i mån af förmåga bidraga till försörjning af sina barn, vare sig dessa äro äkta eller oäkta, synes deraf också böra följa att, då föräldrarne brista i denna deras lagstadgade skyldighet, och kostnaden för barnets eller barnens försörjning alltså öfvertages af fattigvårdssamhälle,

denna kostnad, för den händelse föräldrarne hafva hemorts rätt i olika kommuner, icke skäligen bör ensamt drabba en af dessa kommuner, vare sig den der fadern eller den der modern har hemorts rätt, utan båda dessa kommuner gemensamt.

Så är emellertid icke förhållandet beträffande oäkta barn, der denna underhållsskyldighet, då föräldrarne sakna tillgång, ensamt drabbar den kommun, der modern har hemorts rätt; och, på sätt jag i min motion påpekat, medför denna bestämmelse för åtskilliga kommuner, belägna i närheten af sådana samhällen, der ogifte arbetare i större mängd vistas, högst väsentliga utgifter, hvilka skäligen och lämpligen borde delas af de kommuner, der fäderne till barnen i fråga vistas och hafva hemorts rätt. Det förslag, som berörda motion afser, synes mig, trots hvad Utskottet deremot anfört, vara egnadt att utjemna dessa kostnader i enlighet med billighet och rättvisa, och jag tillåter mig därför vördsamt yrka bifall till samma förslag»;

samt

af Herrar *Smedberg* och *J. Anderson i Tenhult*, hvilka ansett, att Utskottet bort tillstyrka bifall till motionen.